

Фінанси, банківська справа та страхування

УДК 338.228.83.528

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.15249866>

**Стабільність в оподаткуванні – передумова сталого розвитку
геодезично-землевпорядного бізнесу**

Боровик Петро Миколайович

канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри геодезії, картографії і кадастру,
Уманський національний університет, м. Умань, Україна,
<https://orcid.org/0000-0001-7971-1718>

Колотуха Сергій Миколайович

канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та
страхування, Уманський національний університет, м. Умань, Україна,
<https://orcid.org/0000-0002-3614-5047>

Удовенко Ірина Олександрівна

канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри геодезії, картографії і кадастру,
Уманський національний університет, м. Умань, Україна,
<https://orcid.org/0000-0001-5971-8365>

Іванчук Олег Михайлович

д-р технічних наук, доцент, професор кафедри геодезії, картографії і кадастру,
Уманський національний університет, м. Умань, Україна,
<https://orcid.org/0009-0008-6467-4457>

Шемякін Михайло Васильович

канд. с.-г. наук, доцент, доцент кафедри геодезії, картографії і кадастру,

Уманський національний університет, м. Умань, Україна,

<https://orcid.org/0000-0002-3621-1446>

Прийнято: 07.04.2025 | Опубліковано: 19.04.2025

Анотація. *Недавні податкові реформи, які стосуються оподаткування аграрних земель, галузей геодезії, землевпорядкування, а також бізнесу, пов'язаного з геоінформаційними технологіями та просторовою аналітикою, набувають особливої значущості в умовах необхідності відновлення України. Це обумовлює потребу в аналізі їхнього впливу на геодезично-землевпорядну сферу підприємництва. Метою цього дослідження є оцінка впливу податкових нововведень останніх років, які стосуються геодезично-землевпорядного бізнесу на сучасний стан та подальший розвиток зазначених видів підприємницької діяльності. Методологія дослідження охоплює аналіз нововведень в оподаткуванні бізнесу, опитування керівників досліджуваних структур а також узагальнення результатів цього опитування, узагальнення норм податкового законодавства, порівняння, аналіз тенденцій і прогнозування ймовірних результатів від фіскальних нововведень. Результати дослідження демонструють, що останнім часом власники та користувачі земельних ділянок, які є сільськогосподарськими товаровиробниками, зобов'язані сплачувати податкові платежі в обсягах, не нижчих за мінімальне податкове зобов'язання. Водночас підвищення ставок військового збору й акцизного податку на паливно-мастильні матеріали суттєво позначилося на діяльності підприємців, що працюють у сфері геодезії, землеустрою, геоінформаційних технологій та просторового аналізу. Крім того, серед українських політиків тривають обговорення щодо доцільності на вимогу Міжнародного валютного фонду збільшення на 2 % ставок податку на додану вартість. Дослідження засвідчило,*

що проаналізовані податкові нововведення не сприятимуть наповненню державного бюджету. Навпаки, вони призведуть до спаду ділової активності, згортання відповідного бізнесу та скороченню податкових виплат. **Висновки.** Виключно прогнозованість та тривала стабільність оподаткування дозволяє суб'єктам геодезично-землевпорядного та пов'язаного з ним бізнесу ефективно вести діяльність та стимулює їх сталий розвиток.

Ключові слова: суб'єкти геодезично-землевпорядного бізнесу, податки, податкові реформи, мінімальне податкове навантаження, військовий збір, акцизний податок на пальне та мастильні матеріали, податок на додану вартість, податков стабільність.

**Stability in taxation is a prerequisite for the sustainable development of the
geodetic and land management business**

Petro Borovyk

PhD in Economics, Associate professor, Department of Geodesy, Cartography and
Cadastre, Uman National University, Uman, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0001-7971-1718>

Serhii Kolotukha

PhD in Economics, Associate professor, Department of finance, banking and
insurance, Uman National University, Uman, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0002-3614-5047>

Iryna Udovenko

PhD in Economics, Associate professor, Department of Geodesy, Cartography and
Cadastre, Uman National University, Uman, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0001-5971-8365>

Oleg Ivanchuk

D-r of Technical Sciences, Associate professor, professor Department of Geodesy,
Cartography and Cadastre, Uman National University, Uman, Ukraine,

<https://orcid.org/0009-0008-6467-4457>

Mykhailo Shemiakin

PhD in Agricultural Sciences, Associate professor, Department of Geodesy,
Cartography and Cadastre, Uman National University, Uman, Ukraine,

<https://orcid.org/0000-0002-3621-1446>

Abstract. *Recent tax reforms concerning the taxation of agricultural land, the geodesy and land management sectors, as well as businesses related to geospatial technologies and spatial analytics, have gained particular significance in the context of Ukraine's post-war recovery. This underscores the necessity of analysing their impact on the geodetic and land management business. The aim of this study is to assess the impact of recent tax innovations affecting the geodetic and land management business on the current state and future development of these types of entrepreneurial activities. The research methodology encompasses an analysis of recent tax policy changes affecting businesses, a survey of executives from the studied entities, as well as a synthesis of the survey findings. It also includes a review of relevant tax legislation, comparative analysis, identification of trends, and forecasting of potential outcomes resulting from fiscal innovations. The research findings indicate that, in recent times, landowners and land users engaged in agricultural production have been required to pay taxes at levels no lower than the established minimum tax liability. At the same time, increases in the rates of the military levy and excise duties on fuel and lubricants have significantly affected the operations of entrepreneurs working in the fields of geodesy, land management, geoinformation technologies, and spatial analysis. Furthermore, discussions are ongoing among Ukrainian policymakers regarding the advisability of raising the value-added tax rate by 2 % at the request of the*

International Monetary Fund. The study has shown that these tax innovations are unlikely to contribute to the replenishment of the state budget. On the contrary, they are expect to lead to a decline in business activity, contraction of related enterprises, and a reduction in tax revenues. The research results have demonstrated that only predictability and long-term stability in taxation enable entities in the geodetic, land management, and related sectors to operate effectively and foster their sustainable development.

Keywords: *geodetic and land management business entities, taxes, tax reforms, minimum tax burden, military levy, excise tax on fuel and lubricants, value-added tax, tax stability.*

Постановка проблеми. Перспективи повоєнної відбудови промислових об'єктів, житлового фонду та інфраструктурних споруд після Перемоги України потребуватимуть активізації будівельної галузі. Неодмінною передумовою відбудовчого процесу, як відомо, є сукупність проєктно-кошторисних робіт, важливою складовою яких є попередньо виконані геодезично-землевпорядні вишукування.

Водночас українська геодезично-землевпорядна галузь переживає спад через низький рівень попиту, спричинений війною, в результаті відтоку фахівців за межі України, через мобілізацію професійних геодезистів і землевпорядників та вимушену зміну виду їх діяльності. Крім того, додаткові труднощі продукує недостатня стабільність в оподаткуванні земель та оподаткуванні самого геодезично-землевпорядного підприємництва, причиною якої є необхідність виконання фіскальних завдань держави. Перелічені проблеми вимагають посиленої уваги науковців до проблем оподаткування, пов'язаних зі земельними ресурсами, веденням бізнесу у галузі геодезії і землевпорядкування а також сучасних трансформацій зазначених фіскальних відносин.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Хоч оподаткуванню геодезично-землевпорядних структур у вітчизняній науковій періодиці не

приділена належна увага, в українських наукових часописах та виданнях тривалий період та вельми активно висвітлюються питання оподаткування сільськогосподарських земель. Зокрема, саме цьому напряму наукових напрацювань приділили свою увагу Є.М. Богатирьова [1], В.А. Голян [2], М.Я. Дем'яненко [3-4], О.І. Дем'янчук [5], Л.О. Дорогань-Писаренко [6], Ю.Г. Дроб'язко [7], В.М. Заяць [8], С.І. Лескарь [9], Ю.О. Лупенко [10], В.П. Синчак [15-16], Л.Д. Тулуш [17-18], О.В. Шаповалова [19], та інші відомі науковці.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. В той же час, як уже зазначалось, вітчизняні вчені поки не приділяють належної уваги проблемам оподаткування підприємств та підприємців, які займаються геодезично-землевпорядною діяльністю а також дослідженню впливу податкових нововведень на розвиток геодезично-землевпорядного підприємництва. Саме це, сукупно зі значенням геодезії і землеустрою для відбудови України, на думку авторів цієї публікації, є чинником необхідності посилення уваги до проблем податкового регулювання і впливу оподаткування на геодезично-землевпорядну сферу. Викладене підштовхнуло авторів до проведення даного дослідження та стало причиною цієї публікації, покликаної окреслити напрями врегулювання податкових негараздів, які негативно впливають на подальший розвиток геодезично-землевпорядного бізнесу.

Постановка завдання. Мета даної публікації – аналіз податкових нововведень останніх років, які стосуються геодезичного, землевпорядного бізнесу та підприємництва у сфері геоінформатики і геопросторового аналізу (надалі – геодезично-землевпорядної діяльності) з метою оцінки їх впливу на сучасний стан та подальший розвиток зазначених видів підприємницької діяльності.

Відповідно до визначеної мети, завданнями даного дослідження є:

– оцінка наслідків для суб'єктів геодезично-землевпорядної діяльності від запровадження мінімального податкового навантаження з одиниці площі

сільськогосподарських угідь;

- оцінка ефекту для суб'єктів геодезично-землевпорядної діяльності та для їх працівників від підняття ставок військового збору з 1,5 % до 5 %;

- оцінювання наслідків для суб'єктів геодезично-землевпорядної діяльності та їх працівників від підвищення ставок акцизного податку на пальне та мастильні матеріали;

- оцінка ефектів для суб'єктів геодезично-землевпорядної діяльності від можливого зростання ставок податку на додану вартість на 2 %;

- напрацювання науково аргументованих рекомендацій стосовно подальших напрямів розвитку податкових відносин суб'єктів геодезично-землевпорядної діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Оподаткування та податкові відносини постійно впливають на фінансові результати як геодезично-землевпорядного, так і будь-якого іншого підприємництва. Поряд з цим, особливої уваги заслуговують вітчизняні податкові новації останніх років, а також нещодавно оприлюднена податкова оферта від Міжнародного валютного фонду, які безпосередньо впливають та впливатимуть, у разі їх впровадження, на український геодезично-землевпорядний бізнес.

Зокрема, уже кілька років на землевласників і землекористувачів, які є аграрними товаровиробниками, покладено обов'язок сплачувати мінімальне податкове зобов'язання (МПЗ) [13]. Це, по-суті, мінімально допустима сума податку, яку необхідно сплатити з одиниці земельної площі у разі, якщо річний фактичний розмір податкових виплат є меншим від його розрахункового розміру (рис. 1).

Розмір МПЗ розраховується як добуток нормативної грошової оцінки земельних ресурсів на встановлений законодавством коефіцієнт, який наразі складає 0,05 і на кількість місяців використання таких ресурсів, та поділом отриманого показника на 12 місяців року [13].

Необхідно зауважити, що розрахункова сума МПЗ порівнюється із сумою

сплачених землевласником чи землекористувачем за звітний рік земельного податку, плати за оренду державних і комунальних сільгоспземель, єдиного податку з суб'єктів аграрного бізнесу; податку на прибуток підприємств; податку на доходи фізичних осіб і військового збору, оплачених за рахунок доходів громадян, які перебувають з платником МПЗ у трудових взаєминах, а також інших податків з доходів за оренду, суборенду чи емфітевзис сільгоспугідь [13].

Платники:	землевласники та землекористувачі, які використовують земельні ділянки з метою сільськогосподарського виробництва;
Об'єкт справляння:	земельна ділянка у власності, оренді, суборенді, чи передана у користування на умовах емфітевзису;
Сутність МПЗ:	мінімально допустима сума податку, яку необхідно сплатити з одиниці земельної площі у разі, якщо річний фактичний розмір податкових виплат є меншим від його розрахункового розміру;
Порядок обчислення і сплати:	- розраховується як добуток нормативної грошової оцінки земельних ресурсів на встановлений законодавством коефіцієнт, який складає 0,05 і на кількість місяців використання таких ресурсів, та діленням отриманого показника на 12 місяців року; - юридичні особи та фізичні особи, що є підприємцями, зобов'язані у складі податкової декларації за рік подавати додаток з розрахунком загального МПЗ за рік; - фізичним особам, які не є підприємцями, податкова інспекція до 1 липня поточного року самостійно визначає розмір загального МПЗ і надсилає податкове повідомлення-рішення, в якому воно розраховується та визначається сума податку до сплати (за потреби); - сплачується юридичними і фізичними особами раз у рік протягом 60 календарних днів з дня подання річної податкової декларації з плати за землю, або ж з дати вручення їм відповідного податкового повідомлення-рішення; - у разі, якщо фізична особа не згодна із розрахованою сумою МПЗ, вона має право звернутися до податкової інспекції для проведення звірки даних протягом 30 днів з дня вручення податкового повідомлення-рішення; - якщо земельна ділянка знаходиться в офіційній оренді, то обов'язок зі звітування та сплати з приводу МПЗ покладено на орендаря такої ділянки.

Джерело: складено авторами на основі аналізу [13].

Рис. 1. Основні особливості мінімального податкового зобов'язання з сільськогосподарських угідь

Результати опитування директорів підприємств і підприємців півдня Черкащини, які займаються саме зазначеними видами бізнесу, проведеного на

початку 2025 року на базі кафедри геодезії, картографії і кадастру Уманського національного університету, продемонстрували, що запровадження мінімального податкового зобов'язання, хоч безпосередньо не вплинуло на геодезично-землевпорядні бізнес-структури, проте помітно знизило фінансову спроможність потенційних замовників послуг, які є дрібними землевласниками і користувачами невеликих за площею земельних ділянок, тобто негативно вплинуло на сам ринок геодезично-землевпорядних послуг, зменшивши при цьому попит на такі послуги (табл. 1).

Таблиця 1

Вплив податкових нововведень останніх років на геодезично-землевпорядний бізнес

Сутність нововведення	Наслідки для геодезично-землевпорядного бізнесу
Запровадження мінімального податкового навантаження з гектара аграрних угідь [13]	Безпосередньо не вплинуло на бізнес-структури, що працюють у сфері геодезії та землеустрою, проте помітно знизило фінансову спроможність потенційних замовників геодезично-землевпорядних робіт і послуг, які є дрібними землевласниками і землекористувачами.
Підвищення ставок військового збору з 1,5 % до 5 % [12]	Зменшило фактичний рівень і так невисоких заробітних плат працівників геодезично-землевпорядних бізнес-структур. Зумовило тінізацію частини заробітку, що фактично виплачується їх працівникам, і, в окремих випадках, помітне підняття розцінок на геодезично-землевпорядні роботи та послуги.
Підвищення ставок акцизного податку на пальне та мастильні матеріали[14]	Спровокувало помітне збільшення вартості геодезично-землевпорядних робіт і послуг.
Пропозиція МВФ стосовно підвищення ставок податку на додану вартість на 2 % [11]	Викличе, скоріш за все, хоч і незначне, але зростання розцінок на геодезично-землевпорядні роботи і послуги.

Джерела [11-13]: власна розробка авторів.

В жовтні 2024 року в Україні відбулась наступна податкова трансформація, яка уже напряду зачепила як підприємства, так і підприємців, що надають геодезично-землевпорядні послуги. Мова йде про збільшення ставок військового збору з 1,5 % до 5 % [12-13].

Результати опитування директорів підприємств і підприємців півдня Черкащини, які займаються саме зазначеними видами бізнесу, проведеного, як

уже зазначалось, на базі кафедри геодезії, картографії і кадастру Уманського національного університету в 2025 році, продемонстрували, що підняття ставок військового збору для 100 % опитаних підприємців та підприємств, які виконують різноманітні землевпорядні проєкти та надають геодезичні послуги, досить суттєво зменшило фактичний рівень і так невисоких заробітних плат працівників зазначених геодезично-землевпорядних бізнес-структур. В підсумку, ця податкова новація спровокувала, у 87,5 % респондентів тінізацію частини заробітку, який фактично виплачується їх працівникам, та, в окремих випадках (у 12,5 % опитаних), помітне підняття розцінок на геодезично-землевпорядні роботи і послуги (табл. 1).

Також, відповідно до вимог чинного в Україні Податкового кодексу зі змінами і доповненнями, внесеними з прийняттям Закону України від 30.08.2024 р. № 11416-V, ставки акцизного податку на пальне та мастильні матеріали відчутно зросли, зокрема: на бензин на 14 %; на дизпаливо на 27 %; на автомобільний газ – втричі [13-14].

В зв'язку з цим, варто зауважити, що виконання геодезичних проєктів, землевпорядних послуг та вишукувань в царині геоінформатики і геопросторового аналізу переважно супроводжується для безпосереднього виконавця таких робіт досить значною кількістю змін геолокації. Зрозуміло, що такі пересування з геодезично-землевпорядним приладами просто неможливі без автомобілів, чи інших транспортних засобів, належне використання яких потребує витрат як палива так і мастильних матеріалів. Застосування транспортних засобів суттєво полегшує і пришвидшує виконання необхідних вимірювань та є передумовою вчасного складання геодезичного чи землевпорядного проєктів, або ж проведення геоінформаційних досліджень, чи виконання повноцінної геопросторової аналітики.

Саме тому невинуватене збільшення ставок акцизного податку на пальне і мастильні матеріали автоматично піднімає вартість геодезичних вимірів, землевпорядних послуг та робіт в царині геоінформатики і геопросторового

аналізу (табл. 1).

Не можна також не згадати про тривалу дискусію в політичних колах з приводу публікації чергової ультимативної пропозиції Міжнародного валютного фонду стосовно невідворотності двопроцентного збільшення в Україні ставок податку на додану вартість [11]. Зрозуміло, що таке нововведення для підприємств і підприємців, які виконують геодезичні, землепорядні та інші, суміжні роботи і послуги обернеться хоч і незначним, але підвищенням їх собівартості, а відтак і розцінок за виконання таких робіт (табл. 1)

Таким чином впровадження мінімального податкового навантаження з агроугідь, підвищення ставок військового збору та акцизного податку на паливо і мастильні матеріали, а також очікуване незначне зростання ставок податку на додану вартість не призвели й, найімовірніше, не призведуть до зростання податкових виплат геодезично-землепорядних підприємств та підприємців.

Натомість ці податкові зміни несуть за собою кардинально протилежний ефект: затишшя на ринку геодезично-землепорядних послуг, закриття геодезичних і землепорядних бізнесів та скорочення надходжень до бюджетів від військового збору, акцизного податку, податку на додану вартість та інших платежів податкового характеру.

Не зважаючи на здавалось-би очікувані позитивні наслідки для державної казни та бюджетів муніципалітетів від підвищення податкових ставок, практика податкових відносин показує, що немає більш позитивного стимулу для зростання податкових надходжень, як стабільність податкових відносин та оподаткування.

В контексті проведеного дослідження зауважимо, що сталість в оподаткуванні є надзвичайно важливим чинником розвитку земельних відносин а також геодезично-землепорядного і пов'язаного з ним підприємництва. Прогнозованість та тривала стабільність умов оподаткування, податкових ставок та впливу податків на фінансові результати діяльності дозволяє землевласникам, землекористувачам, орендарям земельних ресурсів та підприємствам і

підприємцям, які займаються геодезично-землевпорядним бізнесом а також роботами в царині геоінформатики і просторового аналізу ефективно планувати свою фінансову діяльність і розраховувати на певний, очікуваний результат від операційної діяльності [20]. Крім того, відсутність різких змін, які стосуються оподаткування, сприяє залученню інвестицій у сферу землекористування та геодезично-землевпорядного підприємництва. Саме незмінність умов оподаткування є передумовою розбудови довгострокових стратегічних планів розвитку як суб'єктів аграрного бізнесу, так і геодезично-землевпорядних компаній чи підприємців, зайнятих у сфері геодезії і землеустрою, сприяючи зростанню рівня їх конкурентоспроможності.

Висновки. Останні зміни в оподаткуванні як сільськогосподарських угідь, так і геодезичного, землевпорядного бізнесу а також підприємництва у сфері геоінформатики і геопросторового аналізу, в контексті їх важливості для відбудови України зумовлюють необхідність проведення дослідження їх впливу на зазначений сектор підприємницької діяльності. Зокрема, недавно землевласники і землекористувачі, аграрні товаровиробники стали сплачувати податки у розмірі, не меншому за мінімальне податкове зобов'язання з одиниці земельної площі. Крім того, на суб'єктів геодезично-землевпорядного бізнесу суттєво вплинуло підвищення ставок військового збору та відчутне підняття ставок акцизного податку на пальне та мастильні матеріали. Також в українському політикумі триває дискусія стосовно необхідності і збільшення на вимогу Міжнародного валютного фонду на 2 відсоткових пункти ставок податку на додану вартість.

Результати проведеного дослідження продемонстрували, що зазначені податкові нововведення не забезпечать виконання фіскальних завдань держави, а натомість спровокують затишшя на ринку досліджуваних робіт і послуг, закриття геодезичних і землевпорядних бізнесів та скорочення надходжень до бюджетів від військового збору, акцизного податку, податку на додану вартість та інших платежів податкового характеру.

Крім того, дослідження показало, що лише прогнозованість та тривала стабільність умов оподаткування, податкових ставок та впливу податків на фінансові результати діяльності дозволяє землевласникам, орендарям земельних ресурсів та підприємствам і підприємцям, які займаються геодезично-землепорядним бізнесом а також роботами в царині геоінформатики і просторового аналізу ефективно планувати свої фінансові надходження та витрати і розраховувати на певний, очікуваний результат від операційної діяльності.

Подальші дослідження з обраного напрямку наукових напрацювань, за потреби, слід присвятити доцільності подальших податкових трансформацій, які так чи інакше чіпатимуть інтереси суб'єктів геодезично-землепорядного бізнесу.

Подяки. Автори цієї публікації висловлюють щирі подяку 6 директорам підприємств і 18 підприємцям півдня Черкащини, бізнес-суб'єкти яких займаються наданням геодезичних та землепорядних послуг а також робіт у царині геоінформатики і геопросторового аналізу, та які люб'язно взяли участь у опитуванні, проведеному науково-педагогічними працівниками кафедри геодезії, картографії і кадастру Уманського національного університету в 2025 році (результати якого аналізуються в цій публікації).

Список використаних джерел

1. Богатирьова Є. М. Плата за землю як джерело наповнення місцевих бюджетів України. *Ефективна економіка*. 2018. № 6. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/162860004.pdf>. (дата звернення: 24.03.2025).
2. Голян В. А. Земельне оподаткування у сучасних умовах: інституціональні бар'єри та нові пріоритети. *Агросвіт*. 2008. № 7. С. 5-10.
3. Дем'яненко М.Я. Земельний податок у механізмі земельних відносин. *Вісник аграрної науки*. 1994. № 10. С. 3-10.
4. Дем'яненко М.Я. Проблеми адаптації податкової системи до умов

агропромислового виробництва. *Економіка АПК*. 2008. № 2. С. 17-25.

5. Дем'янчук О.І., Струмінська Б.М. Плата за землю як важливе джерело доходів місцевих бюджетів України та недоліки його застосування. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Економіка*. 2013. Вип. 24. С. 114-117.

6. Дорогань-Писаренко, Л., & Беркало, М. (2024). Земельне оподаткування: еволюція розвитку та сучасні аспекти. *Цифрова економіка та економічна безпека*, (4 (13), 33-39. <https://doi.org/10.32782/dees.13-5>.

7. Дроб'язко Ю. Механізм адміністрування земельного податку в Україні: тенденції та проблеми. *Фінансовий контроль*. 2020. № 1. С. 76-83.

8. Заяць В.М. Напрями розвитку системи оподаткування та оцінки нерухомості в Україні. *Фінанси України*. 2007. № 3. С. 41-49.

9. Лекарь С. І. Еволюція плати за землю та її фіскальна ефективність. *Фінанси України*. 2010. № 2. С. 58-64.

10. Лупенко Ю. О. Розвиток аграрного сектору економіки України: прогнози та перспективи. *Науковий вісник Мукачівського державного університету: Серія Економіка*. 2015. Випуск 2(4); Частина 2. С. 30-34.

11. МВФ запропонував Україні підвищити ПДВ. URL: <https://news.dtki.ua/taxation/pdv/92997-mvf-zaproponuvav-ukrayini-pidvishhiti-pdv>. (дата звернення: 24.03.2025).

12. Підвищення податків в Україні: ключові положення Закону та ризики. URL: https://biz.ligazakon.net/analytics/231164_pdvishchennya-podatkv-v-ukran-klyuchov-polozhennya-zakonu-ta-riziki. (дата звернення: 24.03.2025).

13. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755–VI (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. (дата звернення: 24.03.2025).

14. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших Законів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у період дії воєнного стану: Закон України від 30.08.2024 р. № 11416-V.

URL: https://ips.ligazakon.net/document/JI11569I?an_V. (дата звернення: 24.03.2025).

15. Синчак В.П. Концепція удосконалення системи оподаткування у сільському господарстві. *Університетські записки*. 2008. № 4. С. 425-429.
16. Синчак В.П. Особливий механізм справляння податків і зборів в умовах функціонування спрощеної системи оподаткування. *Облік і фінанси*. 2020. № 2. С. 103-113.
17. Тулуш Л.Д. Економічний зміст плати за землю. *Фінанси України*. 2002. № 9. С. 24-30.
18. Тулуш Л.Д. Реформування механізму прямого оподаткування сільськогосподарських підприємств. *Економіка АПК*. 2014. № 10. С. 34-45.
19. Шаповалова О. Оцінка ефективності адміністрування земельного податку в Україні. *Економіка України*. 2020. № 5. С. 29-35.
20. Borovyk, P., Kyselov, Yu., Rudyi, R., Shemiakin, M. (2024). State Support for Geodetic Business – An Important Prerequisite for Post-War Reconstruction of Ukraine. *Oblik i finansi*, 3(105), 57-63. [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2024-3\(105\)-57-63](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2024-3(105)-57-63).